

Podsumowanie posiedzenia

Komitetu Edukacji Zawodowej KIG 28 maja 2024 r.

na temat: **Kadry dla przemysłu**

Posiedzenie odbywało się w formule hybrydowej, stacjonarnie oraz online. Otwarcia dokonała Bożena Ziemniewicz, przewodnicząca Komitetu.

Kształcenie zawodowe powinno mieć charakter usługowy wobec potrzeb gospodarki. Stąd zgłaszany postulat opracowania diagnozy i strategii rozwoju kształcenia zawodowego w Polsce z uwzględnieniem perspektywy przedsiębiorców reprezentowanych przez samorząd gospodarczy.

W Polsce wyjściowym problemem edukacji zawodowej jest deficyt zarządzania strategicznego. Od czasu transformacji systemowej, wobec dramatycznego załamania się kształcenia zawodowego w przemyśle, ta sfera edukacji została zdominowana przez kształcenie ogólne. Tymczasem tematyka kształcenia zawodowego powinna łączyć na poziomie rządowym zaangażowanie resortów odpowiedzialnych za edukację, gospodarkę, rynek pracy, jak też samorząd terytorialny oraz gospodarczy.

Program Posiedzenia obejmował następujące punkty, w ramach których wystąpili poniżsi prelegenci:

1. **Dobre praktyki współpracy samorządu gospodarczego z edukacją**
 - a. **Prezentacja branżowa: Chemicy potrzebni od zaraz**
 - Tomasz Zieliński - Prezes Zarządu Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego
 - b. **Prezentacja regionalna: Kształcenie dla przemysłu w Wielkopolsce**
 - Tomasz Gałęzka – Prezes Zarządu Regionalnej Izby Gospodarczej w Kaliszu
 - Katarzyna Plucińska - Wicedyrektor Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Poznania
 - Sławomir Sobczyk - Naczelnik Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki Starostwa Powiatowego w Pleszewie
2. **Konkursy zawodowe SkillsPoland jako format promocji kształcenia zawodowego**
 - Izabela Laskowska - Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
3. **Jak kształcić dla gospodarki? Strategia edukacji zawodowej**
 - Marcin Józefaciuk – Poseł, wicedyrektor szkoły zawodowej
 - Wojciech Konecki - Prezes Zarządu APPLiA Związek Producentów AGD
 - Dorota Nawrat-Wyraz – Zastępczyni Przewodniczącej KEZ KIG

Prelegentami byli reprezentanci kluczowych sektorów gospodarczych, co ilustrują następujące liczby: branża chemiczna zatrudnia ok. 350 tys. osób i stanowi 18% polskiego przemysłu, z kolei branża AGD zatrudnia kolejne ok. 150 tys. pracowników.

Wnioski z przebiegu Posiedzenia dotyczą oceny działań rządu, w tym od wyborów parlamentarnych w 2023 r., w obszarze kształcenia zawodowego. Komitet Edukacji Zawodowej KIG wyraża stanowisko, że powołanie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej Rady Dyrektorów Szkół i Placówek Szkolnictwa Branżowego, co nastąpiło 27 maja br., nie wyczerpuje grona interesariuszy tego segmentu edukacji. Ograniczenie udziału w ogólnopolskim forum inicjowania i konsultacji zmian w kształceniu zawodowym, w tym proponowanych przez Ministra Edukacji, do przedstawicieli placówek szkolnych budzi zdziwienie.

Ministerstwo Edukacji Narodowej nie zwróciło się bowiem o instytucjonalne zaangażowanie samorządu gospodarczego w sferze rozwoju edukacji zawodowej jako reprezentacji sektora gospodarki. Krajowa Izba Gospodarcza jest największą organizacją biznesu w Polsce i reprezentuje 70 izb i związków branżowych, 61 izb regionalnych oraz 21 izb bilateralnych.

Zarazem wobec braku systemowych działań rządu odnośnie dostosowania oferty kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, należy wskazać, iż trwają prace nad stworzeniem kompleksowej strategii migracyjnej Polski na lata 2025-2030. Zgodnie z harmonogramem opublikowanym na stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji finalna wersja projektu strategii migracyjnej ma zostać opracowana w grudniu 2024 r. Na tej podstawie, w pierwszej połowie 2025 r. przygotowane zostaną projekty nowych aktów prawnych. Wśród nich będzie m. in. nowa ustawa o cudzoziemcach. W czasie posiedzenia pojawił się również, z racji dramatycznej sytuacji kadrowej w polskiej gospodarce, temat konieczności pozyskiwania pracowników z zagranicy.

Jednakże planowanie strategiczne oraz inicjatywy legislacyjne w zakresie migracji, nie mogą zastępować aktywności na rzecz systemu edukacji zawodowej w Polsce. Stąd wypracowane postulaty w ramach posiedzenia Komitetu Edukacji Zawodowej KIG 28 maja br. dotyczą, takich kwestii jak:

- 1. Opracowanie diagnozy i strategii rozwoju edukacji zawodowej w Polsce.** Uzasadnieniem tego wniosku jest brak opracowań diagnostycznych oraz strategicznych, dotyczących tego segmentu edukacji. Stąd pilna potrzeba zapoczątkowania zarządzania strategicznego systemem kształcenia zawodowego z perspektywy potrzeb gospodarki.
- 2. Wyodrębnienie legislacyjne systemu edukacji zawodowej w stosunku do obszaru kształcenia ogólnego.** Na podstawie analiz i konsultacji kluczowe jest wyodrębnienie w polskim systemie prawnym kształcenia zawodowego

w celu efektywnego zarządzania w ramach współdziałania z reprezentacją sektora gospodarki.

3. Promocja edukacji zawodowej.

4. Efektywne doradztwo zawodowe.

Wnioskiem nadrzędnym z posiedzenia Komitetu Edukacji Zawodowej jest potrzeba systemowego umocowania reprezentatywnej, ponadbranżowej struktury organizacyjnej służącej artykułowaniu oczekiwań kadrowych sektora gospodarki. W krajach Unii Europejskiej, które uznawane są za wzorcowe pod względem edukacji zawodowej, wskazuje się na dwa podstawowe elementy ich modeli kształcenia:

- a) instytucjonalne odpowiedzialność samorządu gospodarczego za system edukacji zawodowej
- b) rozwinięte kształcenie dualne - prowadzone przemiennie po ok. 50% w szkole i miejscu pracy.

Konkludując: system kształcenia zawodowego, od wielu lat w zapaści, wymaga uwzględnienia potrzeb gospodarki. Interesariuszem systemu edukacji są przedsiębiorcy i pracodawcy, więc pomijanie ich w tworzeniu kolejnych reform jest zupełnie niezrozumiałe. Naturalnym partnerem dla Ustawodawcy i władzy wykonawczej we wszelkich kwestiach związanych z kształtowaniem systemu kształcenia zawodowego, czy też szerzej edukacji zawodowej, jest będąca reprezentacją samorządu gospodarczego Krajowa Izba Gospodarcza.

Bożena Liczewska

Przewodnicząca
Komitetu Edukacji Zawodowej
Krajowej Izby Gospodarczej